

Muistio

11.6.2026

VN/18633/2026
VN/18633/2026-OKM-1

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöskannanotto Museoviraston toiminnasta vuonna 2025

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tänään päättänyt valtion talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisesta tilinpäätöskannanotosta Museovirastolle.

1. Tuloksellisuus ja tulostavoitteiden toteutuminen

Museoviraston toiminta on ollut vuonna 2025 laaja-alaista, tuloksellista ja vaikuttavaa. Museovirasto saavutti sille tulossopimuksessa asetetut tulostavoitteet ja muut tavoitteet lähes suunnitellulla tavalla. Poikkeamat suunnitelmaan johtuivat pääasiassa vuoden alkupuoliskolla toteutetuista, vuonna 2024 käydyissä yhteistoimintaneuvotteluissa päätetyistä lomautuksista. Vuoden 2025 aikana toteutettiin osana opetus- ja kulttuuriministeriön Sivistyshallinto 2030 -uudistushanketta fuusio Suomenlinnan hoitokunnan kanssa ja valmistauduttiin toimimaan yhtenä virastona 1.1.2026 alkaen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamat talousarviotavoitteet edistyivät kaikilta osin ja toteuttivat viraston yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista. Vuoden 2025 tulostavoitteet toteutuivat suurilta osin. Kansallismuseon uudistuminen sekä rakennushankkeiden että sisältöjen suunnittelun osalta eteni suunnitellusti kohti museon avautumista vuonna 2027 ja muut museokohteet pystyttiin pitämään avoinna lisärahoituksen turvin. Virasto osallistui laajasti kulttuuriperintöstrategian toimeenpanoon. Lupa- ja kokoelmapalveluiden digitalisaatiota edistettiin suunnitelmien mukaisesti. Kansainvälisestä toiminnasta näkyvintä oli Aalto-arkkitehtuuri-esitys (*Aalto Works*) Suomen seuraavaksi maailmanperintökohteeksi valmistuminen. Toimitiloista työn muutokseen ja digitaalisuuteen -hanke saatiin valmiiksi vuoden lopulla, mikä oli osa viraston pitkäjänteistä tilasäästöohjelmaa. Henkilöresurssien vähentymisestä johtuen valtakunnallisen RKY-inventoinnin uudistaminen viivästyi ja digitaalisen pitkäaikaissäilytyksen ottaminen aktiivikäyttöön siirtyi seuraavalle vuodelle.

Toiminnallisen tehokkuuden sekä voimavarojen hallinnan näkökulmastakin vuoden 2025 toteuma vastasi tavoitteita. Museoiden ja linnojen kokonaiskävijämäärä oli hieman odotettua parempi eli 542 509 käyntiä. Digitaalisten kokoelmien katselumäärät (1 771 403 kertaa) ja saatavuus (447 961) kehittyivät hieman edellisestä vuodesta. Museopalveluja pystyttiin tuottamaan tavoitteita edullisemmin (museo- ja linnakäynnin keskihinta 3,18 euroa/käynti) ja niistä saatiin hieman tavoitetta enemmän tuloja (museo- ja linnakäynnin keskitulo 4,70 euroa). Valtionavustusten päätöskäsittelyyn käytetyssä ajassa (3,59 t/saapunut hakemus) ei päästy tavoitteeseen. Toimitilakustannuksia pystyttiin vähentämään edellisestä vuodesta 1,4 miljoonalla eurolla 27 700 000 euroon vuonna 2025.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.okm@gov.fi

Henkisten voimavarojen hallinnan alueella työtyytyväisyysindeksi oli 3,18 ja johtajuusindeksi 3,14 asteikolla 1-4.

2. Tuloksellisuuden raportoinnin asianmukaisuus

Museoviraston toimintakertomus ja tilinpäätös on laadittu asianmukaisesti ja huolellisesti ja ne antavat kattavan ja selkeän kuvan viraston toiminnasta vuonna 2025. Valtiontalouden tarkastusviraston antaman tilintarkastuskertomuksen mukaan talousarviota on noudatettu. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot antavat oikeat ja riittävät tiedot talousarvion noudattamisesta sekä kirjanpitoyksikön tuotoista ja kuluista sekä taloudellisesta asemasta valtion talousarviosta annetun lain mukaisesti. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitetyistä tiedoista ei ole olennaista huomautettavaa. Sisäisen valvonnan osalta ei tilintarkastajalla myöskään ole olennaista huomautettavaa.

3. Viraston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastajan vuosiyrteenvedon mukaan aiempien vuosien tilintarkastuksissa on kiinnitetty huomiota siihen, että maksuperustelain mukaisten muiden suoritteiden sekä erityislakien mukainen maksullinen toiminta pääsymaksujen osalta on ollut useana vuonna alijäämäistä ja Museovirastoa on suositeltu mahdollisuuksien mukaan kehittämään toimintaansa siten, että toiminnan tuotot kattavat vähintään kustannukset. Tilintarkastajan vuosiyrteenvedon mukaan vuoden 2025 osalta maksuperustelain mukaisten muiden suoritteiden kustannusvastaavuus on noussut ja vastaavasti pääsymaksujen osalta erityislakien mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuus on laskenut vuodesta 2024.

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että Museoviraston tulee edelleen kiinnittää huomiota kustannusvastaavuuden alijäämäisyyteen ja jatkaa toimenpiteitä, joilla pääsymaksujen kustannusvastaavuus paranee. Ministeriö toteaa myös, että Kansallismuseon laajennus- ja peruskorjaushanke on vaikuttanut museon kokonaiskävijämäärään sekä museokäynnin keskihintaan ja -tuloon. Ministeriö arvioi, että keväällä 2027 avautuva uudistunut Kansallismuseo mahdollistaa kustannusvastaavuuden nostamisen.

Ministeriö arvioi, että uudistetun Kansallismuseon avaamisen lisäksi viraston mittavat, vuonna 2025 päättäneet toimitila- ja kokoelmasiirtohankkeet parantavat toiminnan tehokkuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Ministeriö katsoo myös, että Museoviraston ja Suomenlinnan hoitokunnan yhdistymisen vuoden 2026 alussa aiempaa suuremmaksi virastoksi parantaa viraston toimintaedellytyksiä jatkossa.

Ministeriö on kuitenkin kiinnittänyt huomiota Museoviraston lähivuosina supistuvaan rahoitukseen ja edellyttää virastolta aiempaa ennakoivampaa talouden ja toiminnan suunnittelua.

4. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö jatkaa yhteistyössä Museoviraston kanssa tulosohtajauksen kehittämistä sekä arvioi asetettujen tavoitteiden ja mittareiden toimivuutta. Ministeriö arvioi yhteistyössä Museoviraston kanssa sen toiminnan painopisteitä ja tukee toiminnan kehittämistä valtion talousarvion asettamissa rajoissa.

Erityisenä painopisteenä ministeriön tulosohtajauksessa vuonna 2026 on viraston tukeminen aiempaa ennakoivamman talouden ja toiminnan suunnittelussa.

Ministeriö katsoo, että Sivistyshallinto 2030 -kehittämishankkeen myötä asetetut yhteistyöryhmät ovat keskeisessä roolissa ministeriön ja viraston välisessä ja koko sivistyshallinnon kattavassa yhteistyössä.

Kulttuuriasiainneuvos

Tapani Sainio

Jakelu Museovirasto

Tiedoksi Valtiokonttori
 Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV
 VM Valtiovarainministeriö
 OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Heidi Backman

VN/18633/2026-OKM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Sainio Tapani 912796638

2026-06-15

Waldén Jorma 91311799W

2026-06-15